

„Nowa Reforma“ wychodzi dwa razy dziennie.

Numer poranny wychodzi codziennie prócz poniedziałków i dni poświatnych. — Numer popołudniowy codziennie oprócz niedziel i świąt.

PRENUMERATA WYNOŚI:

	rocznie	półrocznie	kwartał	tygodniowo
w Krakowie	24 kor.	12 kor.	6 kor.	3 kor.
w Austro-Węgzech:				
— w jednokrotnym przesyłku poczt.	24	12	6	3
— w dwukrotnym przesyłku poczt.	36	18	9	4
w Państwie Niemieckim	48	24	12	6
w innych państwach	48	24	12	6

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracji „Nowej Reformy“ w Krakowie. Nr. rach. poczt. Kasy Oszczęd. 857.484.

Redakcja: ul. Jagiellońska 10. Administracja: ul. św. Anny 3. Telefon Redakcji i Administracji Nr 41, dla rozmów zamiejscowych 1572. — Reklamę nadawanych Redakcji nie zwraca. We Lwowie sprzedaż numerów po 6 halercy; w Biurze dzienników S. Sokolowskiego, ulica Jagiellońska 8 i w Biurze Płonna, ulica Karola Ludwika 8.

Cena numeru 4 hal., z przesyłką pocztową 6 hal.

NOWA

REFORMA

NUMER PORANNY

Prenumeratę przyjmują:

Zamiejscow: Administracja „Nowej Reformy“ i wszystkie urzędy pocztowe; miejscow: Administracja „Nowej Reformy“ — Główna trafik w Ryńku. — Agencja J. Hopyca i A. Salomonowicz, ul. Szczęśliwa 9; Biuro dzienników M. Hopyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.

Zamiejscow prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: we Lwowie Biuro dzienników: A. Buchstab, ulica Karola Ludwika 12. — S. Sokolowski, ulica Jagiellońska 2. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnobrodzie M. Ruckach. — W Wiedniu: H. ann (14-schmied (sprzedaż oddzielnych numerów), i Wollfelle 6. — M. Dukes Nachf. Ba. anstalt & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu a. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wroclawiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norimberdze). — H. Schalek (Wollfelle). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Loreste, directeur, Rue Rougemont 4. Ogłoszenia (inseraty) przyjmują Administracja „Nowej Reformy“ za opłatą od miejsca wiersza drobnym piśmem (petit) za pierwszy raz 30 h., za każdy następny raz po 15 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza za każdy raz. Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tablicowy, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 hal.

Załączniki do „Nowej Reformy“ (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmują się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratów.

W oczekiwaniu decyzji.

(Telefonem).

Wiedeń, 23 lutego.

We czwartek odbyły się, jak wiadomo, dwa ważne zebrania: w Londynie konferencja ambasadorów, w Bukareszcie posiedzenie gabinetu, na którym, jak wiadomo, zapadła uchwała, przyjmująca pośrednictwo ofiarowane przez mocarstwa.

Decyzja rumuńskiej Rady ministrów, wbrew innemu pogłoskom, porusza załatwienie sporu z Bułgarią nie Rosji i Włochom pod przewodnictwem Anglii, lecz wszystkim mocarstwom. Gabinet rumuński wyraził też życzenie, aby mocarstwa poinformowały go, w jakim terminie oczekiwać można rozwiązania konfliktu za pośrednictwem mocarstw.

Forma pośrednictwa mocarstw dotąd nie jest ustalona. Posłowie mocarstw nie otrzymali jeszcze instrukcji w tym kierunku.

„Die Zeit“ donosi z Bukaresztu, że gabinety rumuński i bułgarski chcą wobec przyszłego orzeczenia mocarstw zachować swobodę decyzji co do przyjęcia lub odrzucenia tego orzeczenia.

Co się tyczy konferencji ambasadorów w Londynie, dowiaduje się „N. Fr. Presse“ z tutejszych kół dyplomatycznych, że na czwartkowym posiedzeniu konferencji ambasadorów po raz pierwszy roztrząsano kwestię wytknięcia granic Albanii. Ambasadorowie Rosji i Austrii wyświadczyli zapewnienia swoich rządów. Szczegółów nie poruszono, gdyż wszyscy uczestnicy reünionu oczekują instrukcji. — Berliński korespondent „N. Fr. Presse“ donosi natomiast, że obrady reünionu doznały przerwy, gdyż między Austrią a Rosją toczą się bezpośrednie układy. Celem tych rokowań jest przedłożenie gotowego projektu rozwiązania kwestii albańskiej po wznowieniu konferencji.

Znamienne oświadczenie San Giuliana.

(Tel. „Nowej Reformy“).

Rzym, 23 lutego.

W Izbie deputowanych w dyskusji nad budżetem ministerstwa spraw zagranicznych zabrał głos minister spraw zagranicznych San Giuliano i z zadowoleniem wobec wielokrotnej krytyki prasy skonstatował, że dyplomacyi udało się utrzymać pokój europejski. Minister skonstatował następnie, że serdeczne porozumienie między Włochami a Austro-Węgrami i serdeczne stosunki włosko-rosyjskie z pewnością przyczynią się do pomyślnego wyniku, to jest do utrzymania nadal pokoju europejskiego. Także formuła terytorjalnego „status quo“ na Bałkanach, będąca przejściem do zasady „Bałkan dla ludów Bałkanu“, zbliża się ku urzeczywistnieniu. Wobec licznych sprzecznych interesów będzie rzeczą konieczną, aby poszczególne mocarstwa poniosły częściowe ofiary i dążyły do wzajemnego kompromisu. Polityka Włoch będzie prowadzoną według tej zasady. Równocześnie od początku wojny włosko-tureckiej wyłożyli się dwa wielkie zagadnienia, mianowicie utrzymanie równowagi na Adriatyku i utrzymanie równowagi na morzu Śródziemnym. Pierwszy problem, dzięki współpracy Austrii i Niemiec, jakoteż dzięki liberalnym i pokojowym zapatrywaniom innych mocarstw, zbliża się ku rozwiązaniu. Mocarstwa zgadzają się w tem, by równowaga na morzu Śródziemnym w istocie została utrzymana.

Oficjalna harmonia.

(Tel. „N. Reformy“).

Petersburg. Prezydent gabinetu Kokołowcew przyjął wczoraj zastępcę c. k. Biura korespondencyjnego i w ciągu rozmowy wyraził zadowolenie z powodu istniejącej między oficjalną prasą rosyjską a austro-rosyjską zgodności w sprawie pokoju i wyraził życzenia, aby obecne porozumienie wkrótce ustąpiło miejsca zupełnemu porozumieniu mocarstw w jeszcze nie załatwionych kwestiach bałkańskich.

Wojna na Bałkanie.

(Telegr. „N. Reformy“).

Konstantynopol. Urzędowe sprawozdanie wojenne z przedwczoraj opiewa: Walka artylerii pod Adrianopolem trwała dalej. Zresztą, niema do zanotowania żadnych zajęć. Kierownictwo przez porucznika rosyjskiego Nikołasa aeroplan bułgarski spadł w obręb linii obronnej Adrianopola i porucznik został wzięty do niewoli. Koło Bulair nie zaszła żadna zmiana w sytuacji wojsk. O godz. 3 po południu zauważono silną kolumnę nieprzyjacielską,

składającą się z piechoty, artylerii i kawalerii w okolicy Kadikoej koło Czataldży. Część tej kolumny posunęła się na wzgórze Sivritepe i rozpoczęła walkę z tamtejszym naszym oddziałem. Walka trwała do godz. 5:30 wieczór i nieprzyjacieli musiał się cofnąć ku Kadikoej. Równocześnie inna kolumna nieprzyjacielska, złożona z piechoty i artylerii, posunęła się ku Allissu i obsadziła wzgórze w odległości 1 1/2 km. na zachód od tej pozycji. Batalion Kurdów ochotniczych dokonał w nocy ataku i zdobył te wzgórza.

Ofensywa Turków w Macedonii?

Berlin, 23 lutego.

„Local Anzeiger“ donosi z Konstantynopola: Korpus turecki, należący do armii zachodniej, znajduje się w drodze ku Monastrowi i przybył już do Koricy.

Wiedeń, 23 lutego.

„N. Fr. Presse“ donosi z Konstantynopola: Słychać, że Dżawid pasza, poparty przez Albańczyków, obsadził przed czterema dniami po zwycięstwie walcu z Serbami miejscowość Prestę i maszeruje obecnie ku Monastrowi.

Wielka bitwa pod Bulair.

Konstantynopol. Onegdaj i wczoraj dał się tu zauważyć ruch wojskowy. Dwa okręty transportowe miały z wojskiem i ochotnikami odejść do Gallipoli, a inne wojska stamtąd tu przybyły. Wielki wezyr wrócił z Bulair. Słychać, że od rana toczy się wielka bitwa pod Bulair. Londyn. Wedle wiadomości, przyniesionej przez „Daily Mail“ via Konstanza, Turcy wysadzili na ląd w Dardanelach 12.000 wojska, które ma nie dopuścić do wylądowania wojsk greckich w zatoce Bezika; Turcy mają w tej okolicy 15.000 ludzi.

Pod Adrianopolem.

Belgrad. W kołach dobrze poinformowanych zapewniano, że dotąd nie przedsięwzięto na Adrianopol poważniejszych ataków, ponieważ w forcie Adrianopola znajduje się 200 dział 15—20 centymetrowych, armia zaś obłężnicza nie miała dotąd większych działań obłężniczych. Wojska obłężnicze zajęte są obecnie montowaniem nadeszłych dopiero ciężkich dział, przysłanych przez Serbie. Za kilka dni zatem może dopiero nastąpić większy szturm na Adrianopol.

Wyjście obcych poddanych z Adrianopola.

Konstantynopol. Komendant Adrianopola zawiadomił tamtejszych konsułów o uchwale rządu, według której obcym poddanym wolno udać się do ogłoszonej za neutralną strefy przedmieścia Karagacz. Konsulowie wysłali do swoich ambasadorów telegramy, donoszące, że w marsz kolonij obcych poddanych przynębiająco na ludność tamtejszą. Zapytuje ona, czy z tego pozwolenia wyjścia do Karagacz mogą i oni zrobić użytek. Prasa turecka poruszyła kwestię, dla czego nie pozwolono także kobietom i dzieciom tamtejszym udać się do strefy neutralnej.

Pod Skutari.

Belgrad. Wiadomości, jakie nadeszły z pod Skutari, donoszą, że pierścień wojsk obłężniczych pod Skutari i Tarabosz zacisnęła się z każdym dniem i zbliża się coraz bardziej ku pozycjom Brodicy. Dotąd obłężający nie mogli przypuścić generalnego szturm na Skutari z powodu wielkich wylewów, które uniemożliwiły operacje. Słychać, że generał Bojowicz odjechał pod Skutari, aby objąć główne dowództwo nad armią obłężniczą. W kołach rządowych wiadomości tej zaprzeczają.

Fiume. „Rjecke Noviny“ donoszą z Cetynii: Komendant Skutari Hassan Riza bej został morderowany. Mord ten wcale nie jest wynikiem rewolucji w zakładzie, tylko nastąpił z przyczyn politycznych. Hassan Riza bej był bowiem zwolennikiem młodo-turków i przeciwnikiem antonimii Albanii, podczas gdy Essad pasza, który objął kierownictwo obrony, oświadczył się za autonomią Albanii i nazwał siebie kandydatem do tronu albańskiego. Hassan Riza bej zamordowany został skrytobójczo na zarządzenie Essada paszy.

Wynurzenia Hakkiego paszy.

Londyn. Zastępca Biura Reutersa rozmawiał wczoraj z Hakkim paszą.

Pokój — mówił turecki mąż stanu — któryby był wynikiem bezpośredniego rokowania między stronami wojującymi, zdaje się wykluczonym. Dlatego zwrócić się do Europy w nadziei, że mocarstwa same sytuację w sposób słuszny ocenią. Będziemy szczęśliwi, widząc naszą sprawę w rękach konferencji ambasadorów pod przewodnictwem Greja.

Pokozenie Turcji — mówił Hakkim pasza — jest bez wątpienia bardzo trudne, ale ekonomicznie stoi Turcja lepiej, niż państwa związkowe.

Hakkim pasza podniósł dalej, że bezpieczeństwo w Konstantynopolu, nad Marmarą, w Dardanelach i w Małej Azji musi być zapewnione. Adrianopol nie powinien być zagrożony ani Turkom, ani Bułgarom. Turcy chcą, żeby były dwa klucze do tego miasta: jeden turecki, drugi bułgarski.

„Jest dla nas niespodzianką — mówił Hakkim pasza — że nadziewa końca

rządów otomańskich w Europie po- no wszędzie wywołała uczucie ulgi. Ludzie wszyscy zdają się nie zdawać sobie sprawy z tego, co zakrywa przyszłość. Ja obojętnie nie wątpię, że kwestya bałkańska w przyszłości będzie bardziej skomplikowana, niż dotychczas“.

Najnowsza kwestya w Europie.

(Tel. „N. Reformy“).

Budapeszt. Wczoraj przybyła tu deputacja Kucowołochów z Macedonii, która zamierza objechać całą Europę, aby zwrócić uwagę na kwestję kucowołoską. Dziś sięje zmiany na Bałkanie grożą półmilionowemu narodowi Kucowołochów podzieleniem między trzy państwa. Kucowołochy chcą mieć gwarancję, że nie będą podzieleni.

Socjaliści a uroczystość pruskie.

(Telegr. „Nowej Reformy“).

Berlin, 23 lutego.

(Biuro Wolffa). W Sejmie pruskim przyszło wczoraj do ostrego starcia między socjalistami a postępowcami w sprawie stanowiska, zajętego przez socjalistów w reprezentacji miejskiej w Berlinie z okazji wniosku w sprawie setnej rocznicy wojny oswobodzenia Niemiec. Soc. dem. Liebknecht oświadczył, że naród niemiecki nie ma powodu obchodzić w tym roku uroczystości dworsko-dynastycznej. Socjaliści przejęli się tylko uczuciem żałoby, że tyle szlachetnej krwi przelewa dla junklerstwa i pruskiej reakcji. Na to odpowiadali postępowcy, oświadczając, że stronnictwo ich nigdy nie zapierało się miłości ojczyzny.

W obronie przed szpiegostwem.

(Telefonem).

Wiedeń. „Die Zeit“ donosi: Komendanci korpusów w Przemyślu i we Lwowie wydali polecenie strzelania do obcych statków powietrznych. W ostatnich bowiem miesiącach ukazywały się często nad Krakowem, Przemyśłem i Jarosławem i innymi ufortyfikowanymi miejscowościami galicyjskimi obce statki powietrzne. W forcie przemyskich ustawiono dla śledzenia aeroplanów i balonów reflektory i działa do ostrzeliwania tych statków. Austriackie aeroplany muszą w czasie jazdy wywieszać wielkie czarno-żółte chorągwie.

Wrzenie na Węgrzech.

(Telegr. „N. Reformy“).

Budapeszt. Wczoraj odbyło się posiedzenie komitetu wykonawczego złączonej opozycji w mieszkaniu Kossutha. Jak słychać, opozycja nie zjawiła się na pierwszym posiedzeniu Sejmu węgierskiego w poniedziałek i przybędzie do parlamentu dopiero wtedy, gdy komisja reformy wyborczej przedłoży Sejmowi swój generalny referat o reformie wyborczej.

Z kół budapeszteńskich socjalnej demokracji słychać, że strajk generalny wybuchnie albo 27 b. m. albo 3 marca. Gdyby jednak w tym czasie gabinet Lukácsa ustąpił, strajk nie wybuchnie wcale.

Zbrojenia Francji.

(Telegr. „N. Reformy“).

Paryż. Rada ministrów rozpoczęła obrady nad kwestyami wojskowymi.

Zgon chińskiej cesarzowej-wdowy.

(Telegr. „N. Reformy“).

Pekin. U zmarłej cesarzowej-wdowy w ostatnich czasach zauważono oznaki choroby i rząd telegraficznie zawiadomił opiekuna cesarza, który onegdaj w południe przybył do Pekinu. W ciągu popołudnia stan cesarzowej się pogorszył.

Po śmierci obiecały pogłoski, że popełniła samobójstwo, ponieważ rodzinę cesarską miało przesielić do innej dzielnicy miasta. — Zdaje się jednakże, że cesarzowa-wdowa na to się zgodziła i nawet sama to zaproponowała. — Wobec tego pogłoski o samobójstwie nie wytrzymują krytyki.

Balon wojskowy w płomieniach.

(Telegr. „Nowej Reformy“).

Moguncja. Balon wojskowy „Mainz II.“ wczoraj po południu po 5 godzinnej jeździe przy lądowaniu niedaleko Metzu eksplodował i spalił się. Trzej oficerowie, stanowiący jego załogę, na czas zdolał się wyratować.

Śmierć 2000 pielgrzymów.

(Telegr. „N. Reformy“).

Paryż. Z Konstantynopola donoszą: Arabski dziennik „El Burhan“ donosi, że karawana, złożona z 2000 pielgrzymów, idąca z Hedsas i Medyny do Irbku, padła ofiarą wezbranych w powodn ustawicznych deszczów rzek. Prawie wszyscy pielgrzymi zginęli. Potonęły też wielbłądy. Wezbrana woda porwała też 601 miliona drzew daktylowych.

Uchwały ludowców.

(Telefonem).

Ludowcy w Komisji Tymczasowej. — Sejmowa reforma wyborcza albo obstrukcja ludowców Tarnów, 23 lutego.

Pod przewodnictwem posła Stapińskiego odbyło się tu wczoraj w sali Sokoła posiedzenie Rady naczelnej Polskiego Stronnictwa Ludowego, przy udziale około 150 delegatów z całego kraju.

Miedzy przybyłymi znajdował się też zastępca stronnictwa ludowego z Królestwa Polskiego, oraz posłowie Polskiego Stronnictwa Postępowego Śliwiński i Lisiewicz, wszyscy posłowie stronnictwa ludowego i delegaci młodzieży akademickiej ludowej z Krakowa i Lwowa.

Obrady trwały od godz. 10 rano do 5 popoł. bez przerwy.

Bardzo długa i gorąca dyskusja wywiązała się nad zagajeniem prezesa Stapińskiego na temat: „Komisja Tymczasowa czy komitet obywatelski“. Dyskusja ta trwała blisko 6 godzin. Zabierali w niej głos pp.: Średniawski, Hadaś, Stefczyk, Bomba, Tetmajer, Grek, Dudek, Gutok, Kędziór, Lasocki, Wasung, Bardel, Wóbel, Kawalec, red. Wasowicz, Westfalewicz, Patek, Laskowski, Sanójca, Rej. Uchwalono wszystkim głosić przeciw jednemu następujące rezolucje:

1) Rada Naczelna P. S. L. oświadcza się za przynależnością do Komisji Tymczasowej, żądając w niej udziału, odpowiedniego liczebnie stronnictwa ludowego.

2) Rada Naczelna upoważnia prezydium do pokojowego rozwiązania stosunków między Komisją Tymczasową a Komitetem Obywatelskim, o ile stronnictwa, dziś w Radzie Narodowej przemożne, nie udaremnia reformy wyborczej sejmowej. Inaczej oświadcza się Rada Naczelna za zerwaniem wszelkich stosunków z Radą narodową.

3) Rada naczelna wyraża przesewy Stapińskiemu podziękowanie za szybki, odważny i świadomy celu krok przystąpienia do Komisji Tymczasowej.

Następnie załatwiono sprawę reformy wyborczej i po krótkiej dyskusji uchwalono jednomyślnie:

„Rada naczelna żąda stanowczo natychmiastowego zwolnienia Sejmu krajowego i uchwalenia sejmowej reformy wyborczej, jakoteż, aby reforma była uchwalona przed uchwaleniem ustawy finansowej w parlamencie. W przeciwnym razie posłowie ludowi obowiązani są zać stanowisko stanowczo opowieszyc wobec budżetu państwowego i krajowego; przeciwko stronnictwom i osobom, któreby się opierały uchwaleniu sejmowej reformy wyborczej na podstawie minimalnych żądań P. S. L., ludowcy podejmą natychmiast walkę na wszystkich polach.“

Rada naczelna jest zdania, że wobec powszechnego podwyższania poborów urzędniczych należy także uregulować płace nauczycielstwa ludowego. Odpowiedzialność za niezrealizowanie tej sprawy spadnie na tych, którzy uniemożliwiają dojście do skutku reformy wyborczej“.

Telegramy

z dnia 23 lutego.

Salonika. Na zarządzenie władzy portowej zakazano wszystkim okrętom wjeżdżać w nocy do tutejszego portu. Wyjazd jest dozwolony.

Towarzystwo akcyjne dla wyrobu kart do gry.

Wiedeń. „Wiener Ztg“ donosi: Minister spraw wewn. w porozumieniu z ministerstwem handlu zezwolił galicyjskiemu bankowi przemysłowemu we Lwowie wspólnie z Józefem Wechslerem, właścicielem firmy Dawid Wechsler we Lwowie na utworzenie akcyjnego Towarzystwa pod tytułem: Towarzystwo akcyjne dla wyrobu kart do gry, wyrobów papierowych i przemysłu litograficznego z siedzibą we Lwowie i zatwierdził statuty Towarzystwa.

Pożar w elektrowni.

Berno morawskie. W tutejszych zakładach elektrycznych wybuchł pożar z powodu krótkiego spiecia. Wskutek zniszczenia głównego kabla nastąpiła przerwa w ruchu kolei miejskiej i w oświetleniu, jakoteż w zakładach, które zaopatrują się w elektryczność.

Bora.

Tryest. Wczoraj rano po raz pierwszy w tym roku szalała tu wielka bora, która w południe osiągnęła szybkość 114 kilometrów na godzinę.

Melloracye w Rosji.

Petersburg. (Ag. Petersb.) Komisja Dumy dla obchodu jubileuszu Romanowów uchwalila zgodzić się na projekt, przyznający w pierwszych pięciu latach 150 milionów rubli na melloracye w europejskiej i azjatyckiej Rosji. Na dalszych pięć lat ma być dalsza kwota w drodze ustawodawczej uchwalona.

Choroba królowej rumuńskiej.

Bukareszt. (Ag. rum.) Okulista prof. Landolt przybył tu dla dokonania u królowej lekarskiej przygotowanej operacji katarakty. Stan zdrowia królowej jest zupełnie dobry.

† Tadeusz Sulima Popiel.

Kraków, 23 lutego.

Wczoraj zmarł w Krakowie artysta-malarz Tadeusz Sulima Popiel, przeżywszy lat 51.

Był on epigonem wielkiej matejkowskiej ery. Wychowanek krakowskiej szkoły, kształcił się w Krakowie pod kierunkiem profesorów Szynalewskiego, Jabłońskiego, Łuszczkiewicza, Loefflera i Cynka. Po ukończeniu szkoły przyjął go Jan Matejko do swej prywatnej kompozycyjnej szkoły. Pierwsze jego prace były tworzone pod wpływem Makarta, najpoważniejszym zaś utworem tej ery był „Upadek Jeroliminy“. — Po tym wielkim obrazie powstaje cały szereg kompozycji z historii polskiej, z życia ghetta żydowskiego, które było zawsze ulubionym tematem zmarłego. Z rodzajowych obrazów najwybitniejszym był „Po burzy“, który nabył dawny resurs w Krakowie. W ostatnich dziesiątkach lat pracuje Popiel jako malarz religijny, Kaplica św. Antoniego w Padwie oraz malowidła w kręgankach OO. Franciszkanów w Krakowie są najlepszymi jego kreacjami w tym rodzaju.

Razem z Rozwadowskim malował on Dioramę „Bitwa pod Grunwaldem“, wystawioną podczas uroczystości grunwaldzkich w Krakowie na placu św. Ducha.

Teatr miejski.

„Judasza z Kariothu“, dramat w 5 aktach, napisał Karol Hubert Rostworowski.

Teatrowi krakowskiemu przypadło w udziale wprowadzić do literatury dramatycznej młodego pisarza, którego pierwociny sceniczne, wystawione w Krakowie w ubiegłych latach, mimo wszystkich niedomagań, jakie na karb młodości i niedostatecznego opanowania techniki scenicznej utwór ten postawił było można, miały na sobie wyraźne znamie indywidualnego talentu. Ale jeżeli pierwsza dwie sztuki autora „Judasza z Kariothu“ mało mają widowisk powrończenia kiedykolwiek na repertuar, to wystawiony wczoraj „Judasza“ jest utworem dramatycznym o silnym i skoncentrowanym wyrazie, o jasno i zdecydowanie zarysowanej linii pomysłu. Talent p. Rostworowskiego, szukający dla siebie terenu w poruszaniu i rozwijaniu problemów psychologicznych, nie mógł w istocie znaleźć większego i godniejszego tematu, jak przedstawienie psychologii i walk wewnętrznych tej przedziwnej postaci biblijnej, niezmiernie ciekawej ze stanowiska psychologicznego problemu. Pięć aktów dramatu wypełnia całkowicie konflikt dramatyczny, szarpający duszę Judasza od chwili, gdy rozpoczynała się największa w dziejach świata tragedia Chrystusowa.

Antor malnie w sześciu obrazach dramatu wstęp do tej tragedii — wprowadza jako motyw główny i czynnik zasadniczy łamanie się pojęć i wiary, walkę i zmaganie się Judasza wśród sprzecznych uczuć, jakie duszą jego miota. Tkwiący na dnie duszy i wierzeń jego sceptycyzm, jaki ujawnia się w akcie pierwszym w rozmowie z pielgrzymami z Judei, rośnie i potężnieje w nim, podsycony przez Sadeuszów, a zwalczany przez wierzących i natchnioną żonę jego Rachelę. Na tym roztąpieniu wierzeń łamanie się wola i charakter Judasza. — W świetnie malowanych scenach autor prowadzi nas w labirynt tej duszy, odsłania jej ból i walkę, odsłania całą nieodporną charakter Judasza wobec fanatyzmu religijnego, wpojonego tradycyą i doprowadza go w końcu do zdrady. Ta linia pomysłu autorskiego, to artystyczne zamierzenie widocznym jest od pierwszych scen i dlatego w teatrze czekamy z najwyższą niecierpliwością na jego rozwiązanie, na metodę autora, jaką dojdzie on do rozwiązania węzła.

Chrystus — niewystępujący w dramacie — ale unoszący się duchem nad jego akcją i żoną Judasza Rachelą są tymi czynnikami, które stają na drodze fanatyzmowi Judasza, podświadomemu przez reszce staro-wierców. Wpływowi ich ulega on w końcu, upokorzony przez Kaifasza, decyduje się na czyn zdrady, wydaje Chrystusa.

Dramat kończy się sceną wieczerzy pańskiej, na którą przybywa i Judasza. Akcja tej sceny toczy się przeważnie w duszach uczestników a osobliwie, a władający nimi Chrystus ukazuje się dopiero w samym zakończeniu, jako postać symboliczna, ukazująca się apostołom we drzwiach wieczernika.

Dramat „Judasza z Kariothu“, jako utwór literacki, jest dziełem skrytalizowanego talentu, o zdecydowanej fizjonomii teatralnej. P. Rostworowski nasyłk modernizmem skandynewskim i przerobił go na swoją własną receptę, koncentrując wszystkie światła i cienie, całą akcję i psychologię dramatu na postaci Judasza. I jest w istocie ten Judasza, jako figura dramatu, typem skończonym, może zanadto w duchu pojęć nowoczesnych skonstruowanym, ale silnym, a nawet wstrząsającym.

I dlatego, choć budowa sztuki ma jednostajność motywu, choć akcja jest mało zrozumiałą a przeładowaną frazeologią i dysputami pseudo-religijnymi, „Judasza“ ma jednak walory trwałe, które zapewnią mu nie tylko literacki sukces, ale nawet powodzenie w ramach scenicznych.

Do tego powodzenia, które było jednak bezsprzecznie czemś więcej, jak „succes d'estime“, przyczynia się niezwykle pięciolitość, jaką dyrektora teatru utwor hr. Rostworowski o-toczyła. Przedwzrostkiem imponująca szata dekoracyjna, jaką widzimy w teatrze naszym niezbyt często. Każdy z 6 obrazów przyniósł nową, barwną dekorację, ujmującą wdziękiem malarskim, przedstawiającą pejzaż jerozolimski.

Ulica Krowoderska 25, I piętro.
Zadec drukarni L. K. Górski